

GIRI

FLORIN ILIE POP

ABSTRACT

Artele marțiale sunt nu doar un antrenament fizic ci și unul pentru minte și spirit. Un practicant serios de arte marțiale trebuie să cunoască valorile tradiționale și istoria artelor marțiale. Unul din cele mai importante concepte japoneze este GIRI

Nu există nimic care influențează așa de mult modul cum acționează japonezii, la ce se gândesc și cum sunt relațiile dintre ei așa cum este GIRI.

GIRI înseamnă datoria, obligația pe care o are cineva față de superiorul său. Cine urmează giri este un om respectat, iar cine încalcă giri își pierde onoarea.

Nici o tradiție japoneză nu a atras așa mare interes pentru restul lumii așa ca artele marțiale (budo). Milioane de adepți entuziaști din toată lumea sunt interesați de nenumăratele aspecte din arte marțiale. Artele marțiale sunt pentru ei un sport, un antrenament pentru autoapărare, o cale prin care își perfecționează caracterul și prin care se perfecționează fizic, mental, spiritual și artistic.

Însă cu cât au devenit mai populare, cu atât mult mai multe elemente importante au fost uitate sau omise. Unul din cele mai importante este GIRI. Oare câți practicanți de arte marțiale au auzit de giri, câți din ei cunosc ce înseamnă și câți îl aplică?

Înscrierea într-un dojo pentru învățarea unei arte marțiale implică mai mult decât învățarea unui simplu curs. Un practicant serios de arte marțiale (budoka) trebuie să cunoască tradiția artelor marțiale, istoria, moștenirea și în special scopul și disciplina lor.

În Japonia clasică (perioada Nara 710-794 și Heian 794-1192) învățarea unei arte marțiale era un privilegiu pentru clasa războinicilor - samurailor. Fiecare școală de arte marțiale își ținea secretă tehnica, strategia, cunoștințele și era foarte greu să fi acceptat ca și elev. Era imposibil pentru cineva să fie acceptat într-un dojo fără o recomandare de încredere, că este o persoană serioasă, cinstită și bună, demnă de a intra în școala respectivă. În ziua de azi, aproape orice școală de arte marțiale din lume este deschisă pentru oricine. Multe din școli au devenit foarte comerciale, concentrate doar pe partea fizică, abandonând tradițiile, neglijând antrenamentul mental, moral și spiritual. Profesorii care au abandonat aproape toate idealurile, tradițiile și valorile sunt de condamnat. Până și în Japonia doar puține școli păstrează tradițiile și GIRI se pierde încet.

Un antrenor adevărat de arte marțiale nu este un cititor care oferă informații elevilor săi. El predă cunoștințe formând practicanții nu doar ca războinici, dar și ca persoane mai bune, care să poată învinge dificultățile din viață, nu doar cu putere, dar și cu înțelepciune, care le va îmbunătăți viața lor și va ajuta societății.

Antrenorul de arte marțiale își dăruiește întreaga dragoste elevilor săi, comportându-se cu ei ca și cum ar fi copiii săi. Înțeleg practicanții ce se așteaptă de la ei? – foarte puțini.

OBLIGAȚIA LA JAPONEZI

Există trei concepte în ceea ce privesc obligațiile la japonezi: ON, GIMU și GIRI.

ON înseamnă a dăruți necondiționat. De regulă împăratul, părinții sau sensei sunt cei care dăruiesc necondiționat (conform conceptului ON). ON nu este o virtute, însă răsplata pentru ON este considerată virtute.

GIMU este răsplata pentru ON care nu are limite în cantitate sau timp.

GIMU se împarte în două aspecte:

- CHU obligația față de împărat, lege și Japonia
- KO obligația față de părinți sau strămoși.

GIRI este răsplata pentru ON care este echivalentă în cantitate și are loc în ocazii speciale.

GIRI se împarte la rândul său în două:

- GIRI față de lume, adică obligația față de stăpân, față de persoane care te-au ajutat, față de rude (unchi, mătuși, nepoți, nepoate)
- GIRI față de nume, păstrarea onoarei

Giri este greu de tradus în altă limbă pentru că este un concept complex legat de tradiția și cultura japoneză. Giri este un concept pe care doar japonezii îl pot înțelege pe deplin. Tradus simplu înseamnă datoria, obligația pe care o are cineva față de superiorul său. Aceasta merge până la sacrificiu. GIRI provine de la Gi = drept, corect Ri = comportament rezonabil, motiv. GIRI reprezintă comportamentul cerut de eticheta unei persoane în raport cu altele în funcție de statutul ei social.

Giri este un întreg sistem care guvernează relațiile umane în Japonia. Respectarea giri este una din virtuțile japonezului cinstit. Cel cărui îi lipsește giri este o persoană demnă de dispreț și disprețuită. Sistemul giri corespunde aceluia al „răspunsului cu aceeași monedă”. Cel care nu procedează în același fel este un nimic. În societatea japoneză, există obiceiul de a păstra o contabilitate strictă a giri (a obligațiilor față de ceilalți și a obligațiilor celorlalți față de propria persoană). O mare parte a raporturilor umane este construită pe acest sistem de schimb de obligații. Cine vrea să fie o personalitate respectată în Japonia, trebuie să acumuleze cât mai multe obligații din partea celorlalți. Dacă datorați giri, trebuie să vă arătați disponibilitatea când cel față de care aveți obligație vă cere la rândul lui o favoare sau un serviciu.

Pierderea onoarei este în Japonia ceva foarte grav. Japonezii urmăresc să-și păstreze onoarea cu orice preț.

CONFERINTA DE ARTE MARTIALE JAPONEZE – CLUJ NAPOCA 20 NOIEMBRIE 2010

Japonezii sunt deosebit de preocupați de ce cred ceilalți despre comportamentul lor și dacă greșesc chiar dacă nimeni nu știe nimic despre ce au greșit ei sunt cuprinși de un mare sentiment de vină.

Nu există nimic care influențează așa de mult modul cum acționează japonezii, la ce se gândesc, faima, relațiile dintre ei, până chiar și confruntarea la nivel național cu alte state, așa cum este GIRI.

Uneori giri intră în conflict cu ninjo. Ninjo reprezintă sentimentele personale care uneori vin în contrast cu datoria giri. Exemplul clasic de conflict ninjo - giri este un samurai care se îndrăgostește de cineva care nu e acceptat. Giri îl obligă să asculte de superiorul său, iar ninjo reprezintă sentimentele lui personale. Această situație îl poate duce la shinju, adică dubla sinucidere (la fel ca Romeo și Julieta).

Conceptului Giri fără ninjo îi lipsește căldura iar în conceptului ninjo fără giri îi lipsește principiul. Este ideal când giri și ninjo sunt prezente într-o relație. Dacă giri și ninjo intră în conflict se produce o dilemă: pe care să-l urmezi? Acest subiect este urmărit mult în literatura sau cinematografia japoneză.

Dacă fiul face lucruri pentru mama lui, o face pentru că o iubește și nu poate fi considerat giri. Nu lucrezi pentru giri dacă îți vine din suflet.

Caracteristici giri:

1. Giri este o datorie a unei persoane care trebuie să se comporte într-un anumit fel față de o altă persoană. Există multe datorii în funcție de situație și de persoanele implicate. Există giri la un copil față de părinții lui, la elevi și studenți față de profesorii lor, la cel care primește ajutor față de cel care l-a ajutat, la un prieten față de altul etc.
2. Persoana care trebuie să i se cuvină giri nu are drept să-l ceară. Trebuie să aștepte ca celălalt să-l facă voluntar. Oricine nu-și îndeplinește giri așa cum trebuie este dezonorat. Chiar și așa beneficiarul de giri trebuie să evite exercitarea unei presiuni pentru a-l forța să își îndeplinească giri. Dacă o face va fi la rândul său dezonorat.
3. Relația de giri e continuă în timp. Chiar și relația între vânzător și cumpărător este permanentă. Dacă între ei se stabilește o relație giri atunci cumpărătorul va cumpăra doar de la acel vânzător, iar dacă cumpără de la altul este considerată o greșală față de giri. În schimb pentru fidelitatea cumpărătorului, vânzătorul îi va oferi avantaje cum ar fi reduceri de preț.

Giri poate fi înțeles mai bine din exemple:

1. Soț – soție

Soțul și soția locuiesc împreună cu mama soțului. Mama soțului se îmbolnăvește și nu se mai poate ridica din pat. În același timp se îmbolnăvește și mama soției la fel (nu se mai poate ridica din pat) doar ca ea este din alt oraș. De mama soției are grijă tatăl ei. Sentimentele personale (ninjo) ale soțului sunt ca ar vrea ca soția lui să rămână acasă și să aibă grijă de mama lui. Totuși în concordanță cu obligația giri el o va ruga să meargă în orașul ei și să aibă grijă de mama ei. Soția lui are ca sentimente personale (ninjo) să meargă acasă, dar sub obligația giri îl refuză și rămâne să îngrijească de soacra lui. Ierarhic bărbații erau superiori femeilor în relația Giri.

Femeile erau ierarhizate în cadrul familiei și aveau relații de Giri și Ninjo. De exemplu soția samuraiului avea Giri și față de soțul ei, și față de socrul ei dacă era în viață, și paradoxal și față de soacra sa cu toate că ele aveau același statut în fața bărbaților.

2. Afaceri

Două persoane care au o relație de afaceri una cu alta. Fiecare are datoria giri de a-i trimite un cadou la celălalt acasă odată pe an. Cel cu rang mai mic, și de obicei era cel care vinde, era obligat să trimită primul un cadou sau felicitare la partenerul lui, indiferent dacă partenerul lui îi trimite și el. Bineînțeles că și cumpărătorul trebuia să-i întoarcă gestul prin Giri.

3. Comunitate

În cartier are loc un festival. Organizatorul festivalului sună o cafenea din zonă să-i solicite o donație. Patronul cafenelei va face o mică donație sub obligația giri chiar dacă el în realitate nu ar vrea să dea nimic (ninjo). În Japonia există foarte multe sărbători și festivaluri. Festivalurile erau ceva sacru și obliga pe toată lumea. Organizatorul putea uza de Giri să strângă fonduri sau lucruri.

4. Loialitate

O persoană este angajat de 10 ani ca șef bucătar sushi. În vecinătate un alt patron deschide un nou restaurant. Bucătarul primește ofertă de la noul restaurant pentru un post foarte atractiv. Bucătarul trebuie conform Giri să-l refuze, deoarece loialitatea față de patronul restaurantului unde lucrează îl împiedică de a pleca.

Aici se extrapolează o regulă foarte importantă legată de giri, pentru artele marțiale: dacă la un moment dat elevului dintr-un dojo i se oferă condiții mai bune și poate o carieră sportivă (mai

nou) mai bună la alt dojo, el trebuie să refuze oferta celui alt dojo sau în cel mai extrem caz trebuie să primească dezlegare de a pleca de la sensei-ul lui.

5. Prietenie

Un prieten cere împrumut de la altul o sumă de bani. Acea sumă de bani chiar dacă este mică ea reprezintă mult și pentru cel care o împrumută, pentru că nici el nu are bani. După 10 ani cei 2 prieteni se întâlnesc. Cel care a împrumutat bani cu 10 ani în urmă acum este bogat. Să zicem că a împrumutat 100 dolari. Conform giri el va înapoia mult mai mult de exemplu 10.000 dolari (sau oricât îl va face să se simtă bine pe celalalt) și în plus îi va oferi un post important în firma sa.

De asemenea câteva întâmplări reale arată simplu și clar ce înseamnă GIRI:

1. Părinte - copil

Un copil a fost tratat foarte rău de către tatăl său pentru că acesta vroia ca fiul său să devină o persoană educată. Copilul prefera arta, poezia și a suferit mulți ani de abuzuri, de multe ori fiind bătut cu cureaua de tatăl lui. Anii au trecut și fiul a devenit un manager respectat într-o companie, iar tatăl său a îmbătrânit și s-a îmbolnăvit. Fiul a stat cu tatăl lui și l-a îngrijit așa cum și tatăl lui l-a îngrijit pe el câțiva ani. Tatăl lui i-a spus că nu se aștepta să fie îngrijit așa de bine, pentru că el s-a purtat așa de rău cu el. Fiul i-a spus că indiferent cum s-a purtat cu el bine sau rău, el este tatăl lui și este de datoria lui să îl îngrijească cu dragoste când are nevoie. Aceasta este GIRI

2. Maestru – discipol

Unul din cei mai mari maeștrii de arte marțiale din toate timpurile a fost Ankoh Itosu (profesorul lui Funakoshi). Itosu l-a avut profesor pe un alt mare maestru și anume Matsumura. Când Itosu a devenit celebru și profesorul lui nu stătea bine financiar, îl ajuta cu bani pe Matsumura. Când Matsumura avea 70 de ani, Itosu s-a întors la Matsumura pentru a lua lecții de la vechiul lui profesor. Acesta este GIRI.

3. Respect

La un examen de centura neagră în Japonia participau mai mulți străini în fața unei comisii importante formată din profesori cu 7-8 dani și unul de 9 dani. Unul dintre străini a greșit la kata de câteva ori. Toți profesorii de 7 și 8 dani dădeau din cap stânga-dreapta semn al dezaprobării lor. Însă observând că profesorul de 9 dani stătea cu capul în sus semn de satisfacție față de kata demonstrat, imediat i-a determinat pe ceilalți să-și schimbe mișcarea capului în sus în semn de

aprobare, arătând respect profesorului mai în vârstă și cu grad mai mare decât ei. Aceasta este GIRI.

4. Dăruire

Un antrenor de arte marțiale era foarte strict cu elevii săi. Printre ei erau câțiva mai săraci și pe aceștia antrenorul îi ajuta chemându-i la masă zilnic la el acasă. Mai mult soția antrenorului le dădea pe ascuns și bani de buzunar, astfel încât jumătate din salariul lor se cheltuia pe ajutorul acelor elevi. Aceasta este GIRI.

GIRI are o importanță universală nu doar pentru tradiția japoneză, dar și pentru orice persoană care dorește ca lumea să devină un loc mai plăcut de trăit, o societate mai sănătoasă. Cine urmează giri, merge înainte cu demnitate și respect, știind că a acționat corect. Corectitudinea și respectul trebuie manifestate în mod echilibrat. Prea puțin sau prea mult nu mai este respect. Acest aspect este important pentru ambele părți, și pentru cel care oferă și pentru cel care primește. Respectul este regula de bază fundamentală în orice artă marțială și la fel, în orice relație din societate. Este unul dintre cele mai mari și mai importante principii din viață. Respectându-i pe alții te respecti pe tine. Dacă faci ceea ce trebuie vei trece prin viață cu mândrie și nu cu rușine fiind o persoană cu încredere în sine și admirată de toți.

CONFERINTA DE ARTE MARTIALE JAPONEZE – CLUJ NAPOCA 20 NOIEMBRIE 2010

BIBLIOGRAFIE

1) <http://academic.csuohio.edu/makelaa/history/courses/his373/giri.html>

2) Meryll Dean, *Japanese Legal system*, pag. 17-19

http://books.google.ro/books?id=lt9jB5CjfRIC&pg=PT33&lpg=PT33&dq=R.+Benedict+%22+The+Chrysanthemum+and+the+Sword%22&source=bl&ots=Y3BGd1Dma_&sig=B1HqTam6YiKtINisOwS9KVtilqA&hl=ro&ei=DH5oS5DxFtOc_Abp-5HUCQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=4&ved=0CB8Q6AEwAw#v=onepage&q=R.%20Benedict%20%22%20The%20Chrysanthemum%20and%20the%20Sword%22&f=false

3) http://www.mission.net/japan/tokyo/north/page.php?pg_id=1455

4) David H. Bayley, *Forces of order: police behavior in Japan and the United States*, pag. 137

http://books.google.ro/books?id=yX3zgx3HV0EC&pg=PA137&lpg=PA137&dq=knowing+ninjo&source=bl&ots=9EEDCaWrPB&sig=Yur6Yj7ihstQSiidVsmpuhIO5Ks&hl=ro&ei=tzt2S4r0J4P40wSTvLGvCQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=4&ved=0CBgQ6AEwAw#v=onepage&q=knowing%20ninjo&f=false

5) Ruth Benedict, *The crisantenum and the sword*, pag. 114-116

http://books.google.ro/books?id=R7NpvfYsmU0C&pg=PA117&lpg=PA117&dq=japan+gimu&source=bl&ots=TbILph2BXr&sig=-MHkf80llklwgyHaFNxAa5shpgo&hl=ro&ei=6Td4S8WsIsTKjAfB2IyVCg&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=10&ved=0CC4Q6AEwCTgK#v=onepage&q=japan%20gimu&f=false

6) <http://www.shirokan.com/english/articles/giri.htm>

7) Takashi, Moriyama, *Abecedarul Japoniei*, Editura Humanitas, București, 2010